

ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 กรณีศึกษา ผู้ที่มาลงทะเบียนในธนาคารกรุงไทย สาขาลองสามวา

กรรณิกา แผลงดา¹

รศ.ดร.ชนิดา จิตรน้อมรัตน์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 กรณีศึกษา ผู้ที่มาลงทะเบียนในธนาคารกรุงไทย สาขาลองสามวา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่กำหนดการออม และ พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อยๆ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่เชิงอนุมานประกอบด้วย T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี Fisher's Least Significant Different(LSD)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน เป็นผู้ที่มียอายุ 26-40 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า มีสถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน และมีอาชีพเป็นลูกจ้างทั่วไป

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จากการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ

สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว วุฒิการศึกษา และ อาชีพ ,ปัจจัยที่กำหนดการออมที่แตกต่างกัน ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายเพื่อการบริโภค และ ภาระหนี้ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมการออมพบว่าผู้มีรายได้น้อย มักจะออมเพื่อช่วยป้องกันไม่ให้มีหนี้สินเกินตัว และออมเพื่อช่วยให้มีการจัดการรายรับ-รายจ่ายที่ดี ผู้มีรายได้น้อยมักจะออมในรูปแบบเงินสด และเงินฝากออมทรัพย์เพื่อเรียกมากที่สุด และมักจะออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน500- 1,000 บาท

1. บทนำ

National e-Payment เป็นระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่รัฐบาลกำลังพยายามผลักดันเพื่อให้มีระบบรองรับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตรฐานสอดคล้องกับการใช้งานเทคโนโลยี

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเงิน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือที่ขยายวงกว้างขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวม รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจึงได้ริเริ่มผลักดันแนวคิด National e-Payment ขึ้นตั้งแต่ในช่วงปี 2558 ที่ผ่านมา

โครงการ National e-Payment เริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ฯ นี้ ซึ่งกำหนดให้มีการดำเนินการโครงการสำคัญคู่ขนานกันไปในช่วงเวลาเดียวกัน ได้แก่ ระบบรับโอนเงินพร้อมเพย์ การขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โครงการ e payment ภาครัฐ

ประชาชนจะสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย และง่าย โดยเฉพาะประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีสิทธิรับเงินสวัสดิการจากภาครัฐ จะมีช่องทางการรับเงินช่วยเหลือที่สะดวกขึ้น ผู้มีรายได้น้อยที่มีสิทธิรับเงินสวัสดิการจากภาครัฐนั้นหากเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานที่รัฐ มอบให้ตามนโยบายครบถ้วน ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การออมในภาคครัวเรือนให้เกิดขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อยที่ผ่านเกณฑ์และได้รับสวัสดิการแห่งรัฐเมื่อได้รับสวัสดิการแล้วจะมีทัศนคติที่ดีต่อการออมมากยิ่งขึ้นหรือไม่

สำหรับประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม โครงการดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุนของประเทศ โดยเฉพาะต้นทุนการบริหารจัดการเงินสดของประเทศ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ช่วยชักจูงให้เศรษฐกิจนอกระบบเข้าสู่ระบบ และช่วยให้มีการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลการรับจ่ายเงินและสวัสดิการประชาชน ซึ่งจะสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ในด้าน วัตถุประสงค์ของการออม ประเภทของการออม และปริมาณการออม

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลและการออมที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560

3. สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ของ ผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่กำหนดการออม ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ของ ผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 4.1 เพื่อให้บุคคลทั่วไปทราบและเข้าใจถึงพฤติกรรมการออมตามแนวคิดการบริหารการเงินบุคคล
- 4.2 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560
- 4.3 สามารถนำผลจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมของครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ในอนาคต

5. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้ที่มาลงทะเบียน ณ ธนาคารกรุงไทย สาขา คลองสามวา เท่านั้น

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย

ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลคือ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้คือ ผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 โดยทำการคำนวณขนาดตัวอย่างกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 5 % จึงได้เลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง 300 คน

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ ขนาดของครัวเรือน ปัจจัยที่กำหนดการออม ได้แก่ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง รายจ่ายเพื่อการบริโภค และภาระหนี้

พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 โดยจำแนกเป็นวัตถุประสงค์ในการออม ประเภทการออม และปริมาณการออม

6. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยสร้างขึ้นให้สอดคล้องครอบคลุมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออม ของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ และขนาดของครัวเรือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามในส่วนปัจจัยที่กำหนดการออม ได้แก่ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง รายจ่ายเพื่อการบริโภค และ ภาระหนี้

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามในส่วน พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 โดยจำแนกเป็น วัตถุประสงค์ในการออม ประเภทการออม และปริมาณการออม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

โดยกำหนดการให้คะแนนสำหรับระดับของคำตอบ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับมาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับน้อย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ย โดยการหาค่าพิสัยและอันตรภาคชั้นและนำผลต่างที่ได้มากำหนดเกณฑ์การวัดระดับค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยได้กำหนดโดยใช้สูตรต่อไปนี้ (Best, 1977:174)

สูตรการกำหนดช่วงคะแนน

$$\text{ช่วงคะแนน (I)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$I = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมการออม ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด

7. ผลของการศึกษา

สรุปผลการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 เป็นหญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย มีจำนวน 92คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุ 26-40 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 18-25 ปี จำนวน 71 คิดเป็นร้อยละ 23.7 ส่วนใหญ่

มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่าจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 มีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมา คือ สถานภาพโสด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 นอกจากนี้ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 มีอาชีพเป็นลูกจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นรับจ้างอิสระ/ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7

สรุปผลการศึกษา ปัจจัยที่กำหนดการออม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน พบว่าส่วนใหญ่ มีรายได้ 7,001 -10,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาเป็น รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และ รายได้มากกว่า 10,000 บาท มีรายจ่าย 5,001 – 10,000 บาท ต่อเดือน เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็น รายจ่าย 0 – 2,000 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.3 และมีภาระหนี้ 0 – 2,000 บาทต่อเดือนเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาเป็น ภาระหนี้ 2,001 – 5,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.7

สรุปผลการศึกษา พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560

พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38 โดยด้านวัตถุประสงค์ในการออม เป็นด้านที่มีระดับพฤติกรรมการออมสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.50 และมีระดับความสำคัญมาก รองลงมาเป็นด้านประเภทการออม ค่าเฉลี่ย 3.33 และมีระดับความสำคัญปานกลาง ส่วนด้านที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดคือ ด้านปริมาณการออม มีค่าเฉลี่ย 3.30 และมีระดับความสำคัญปานกลาง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานแต่ละสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐาน	คำกล่าวของสมมติฐาน	นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
สมมติฐานที่ 1	ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ของ ผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 แตกต่างกัน	

สมมติฐาน	คำกล่าวของสมมติฐาน	นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
สมมติฐานที่ 1.1	เพศต่างกันมีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 1.2	อายุต่างกันมีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 1.3	วุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อพฤติกรรม การออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 1.4	สถานะภาพต่างกันมีผลต่อพฤติกรรม การออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 1.5	จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีผล ต่อพฤติกรรม การออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
สมมติฐานที่ 1.6	อาชีพต่างกันมีผลต่อพฤติกรรม การออมของผู้มีรายได้น้อย ใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 2	ปัจจัยที่กำหนดการออมที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรม การออม ของ ผู้มี	

	รายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ 2.1	รายได้ส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 2.2	รายจ่ายต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
สมมติฐานที่ 2.3	ภาระหนี้ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 ต่างกัน	*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

8. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2560 กรณีศึกษา ผู้ที่มาลงทะเบียนในธนาคารกรุงไทย สาขาลองสามวา มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ในการออม เป็นด้านที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ด้านการออมช่วยป้องกันไม่ให้มีหนี้สินเกินตัว และด้านการออมช่วยให้มีการจัดการรายรับ-รายจ่ายที่ดี มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสองลำดับแรก สอดคล้องกับ แนวคิดของ พนารัตน์ วงศ์คุณาศานติ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนไทยโดยศึกษาเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจ” โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีภูมิประเทอนุกรมเวลาในช่วงปี 2527 ถึง 2539 และอาศัยวิธีการทางเศรษฐมิติ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ซึ่งผลการศึกษาปรากฏว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้พึงใช้จ่ายของครัวเรือน และอัตราการเปลี่ยนแปลงในรายได้พึงใช้จ่ายของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนอัตราดอกเบี้ยไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของครัวเรือนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

ด้านประเภทการออม เป็นด้านที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ผู้มีรายได้น้อยมักจะออมในรูปแบบเงินสด และเงินฝากออมทรัพย์เพื่อเรียกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรุณชาติ ชัยศรีมา .(2544) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมของครัวเรือนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษาบริษัทเบอร์ลิน่า (ประเทศไทย) จำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่าแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าครึ่งไม่มีการออม แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการออมมักจะออกในรูปแบบของเงินสดซึ่งใน 1 เดือนจะออมในรูปแบบเงินสดเฉลี่ย 2,031.74 บาท หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการออมคือแบ่งรายได้ออกเป็นส่วนเพื่อออม โดยเฉพาะแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีความเห็นว่าอัตราเงินออมรายเดือนของตนเองอยู่ในระดับต่ำ และ ณ วันสิ้นปีในงานในโรงงานอุตสาหกรรมไม่มีเงินฝากในธนาคารและค่าแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมออมเงินสดมักจะออมเงินสดไว้กับธนาคารพาณิชย์

ด้านปริมาณการออม เป็นด้านที่มีผลต่อการออมของผู้มีรายได้น้อยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ผู้มีรายได้น้อยมักจะออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน 500- 1,000 บาท ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่น้อยที่สุดในการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเมศม์ สุวรรณระดา และสมประวิณ มันประเสริฐ (2551) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมของผู้มีงานทำในประเทศไทย” โดยมีความมุ่งหมายเพื่อปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมของผู้มีงานทำในประเทศไทย เป็นการศึกษาจากข้อมูลการสำรวจในระดับจุลภาค ซึ่งทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมหรือไม่ออมของผู้มีงานทำและรวมไปถึงปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการกำหนดอัตราการออมของผู้มีงานทำที่เป็นผู้ออมโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ที่มีพื้นฐานมาจากแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวรในการประมวลผลข้อมูลที่เก็บโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บจากภาคสนามซึ่งผลการศึกษา พบว่าผู้มีงานทำมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ออมเงินหากมีระดับรายได้มากขึ้นหรือมีรายได้อย่างสม่ำเสมอโดยมีความโน้มเอียงในการออม(MPS) มีค่าเท่ากับ 0.345 และ 0.264 การกักเงินทำให้ผู้มีงานทำมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมอายุของผู้มีงานทำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม คือการมีอายุมากขึ้นก็มีแนวโน้มที่ตัดสินใจออมมากขึ้นและการหย่าร้างจะมีแนวโน้มในการตัดสินใจออมระยะยาวในทางบวกอย่างเห็นได้ชัด

9. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

9.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้น้อย ในเขตคลองสามวาเพียงเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาในการศึกษาจึงได้ทำการศึกษากลุ่มประชากรในเขตคลอง

สามวาก่อนซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของผู้วิจัยจึงมีความสะดวกในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามสามารถเป็น
ตัวชี้วัดได้อ่านในโอกาสต่อไปมีโอกาสทำการศึกษาจะศึกษาเพิ่มเติมในด้าน

กลุ่มประชากรของผู้วิจัย คือผู้มีรายได้น้อย จึงทำให้การตั้งคำถามในแบบสอบถามที่ยากจนเกินไป
อาจทำให้ผู้รับฟังไม่เข้าใจคำถามได้ จึงทำให้การตอบแบบสอบถามใช้ระยะเวลานาน ในการตอบ
แบบสอบถามของผู้มีรายได้น้อย 1 ราย

ด้านวัตถุประสงค์การออม ด้านการออมเงินเพื่อใช้ในยามเกษียณก็เป็นด้านที่ผู้มีรายได้น้อยยังให้
ความสำคัญในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้มีรายได้น้อยยังไม่ได้ใส่ใจในการออมเพื่ออนาคตเท่าที่ควร
ดังนั้นรัฐบาลควรส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเข้าใจถึงประโยชน์ในการออมมากขึ้น เพราะ
ในอนาคตหากประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชากรเหล่านี้จะต้องรับการดูแลจากภาครัฐมากขึ้น

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มของผู้มีรายได้น้อยที่มาลงทะเบียนใน ธนาคาร กรุงไทย สาขา
คลองสามวาเท่านั้น ผลการศึกษาจึงมีขอบเขตจำกัดดังนั้นควรมีการขยายเขตพื้นที่ในการศึกษาให้กว้างขึ้น
และหลากหลายขึ้น เพื่อให้ผลการศึกษาออกมาคลอบคลุมมากขึ้น

บรรณานุกรม

ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์. ความเหลื่อมล้ำของการกระจายความมั่งคั่งในประเทศไทย การวิจัยเชิงประจักษ์และ
นโยบายการคลังเพื่อความเป็นธรรมในสังคม. คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ศติยา ศรีสถลมารค. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตร :
กรณีศึกษา เกษตรกร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. (งานวิจัย ปรินญา
มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

วรรณนิภา เจียมจิตวนิช. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย. (งานวิจัย
ปรินญามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

แสน ผิวลือ. (2550). ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีความยากจน : กรณีศึกษาดำบลวังยาง อำเภอลองของ
จังหวัดกำแพงเพชร (งานวิจัย ปรินญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

อรนุช เชาวสุวรรณกิจ .(2550) .ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย . (งานวิจัย ปรินญา
มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยขอนแก่น)